

СЪВЕТИ ЗА ЗАПОЧВАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Отговорен за съдържанието:

Благодарим на Общинския интеграционен център Билефелд за разрешението да използваме съдържанието на тази брошура, която е разработена в сътрудничество между Общинския интеграционен център Билефелд и Службата за младежта и семейството на град Билефелд.

За частта за Вупертал:

Хайке Валтенберг, Александра Хиленбранд от Общинския интеграционен център Вупертал

Дигитална версия (pdf) на:

[https:// www.wuppertal.de](https://www.wuppertal.de)

Версия от 12/2020

Общинският интеграционен център Вупертал се подпомага от:

Ministerium für Kinder, Familie,
Flüchtlinge und Integration
des Landes Nordrhein-Westfalen

Ministerium für
Schule und Bildung
des Landes Nordrhein-Westfalen

Съдържание

1. ПРЕДГОВОР	4
2. ДВИЖЕНИЕТО Е БАЗАТА ЗА УЧЕНЕТО	6
3. ТРЕНИРАЙТЕ РЪЦЕТЕ	8
4. ДА СТАНЕ САМОСТОЯТЕЛНО	10
5. ДА Е ЗАЕДНО С ДРУГИ ДЕЦА	12
6. ЗДРАВΟΣЛОВНИ ХРАНА И НАПИТКИ	14
7. ЧЕТЕНЕ НА ГЛАС, РАЗКАЗВАНЕ И ИГРА С ЕЗИКА	16
8. ДА ГОВОРИ НЯКОЛКО ЕЗИКА	18
9. МУЗИКА, ИГРА СЪС ЗВУЦИ	20
10. ОТКРИЙТЕ МАТЕМАТИКА В ЕЖЕДНЕВИЕТО	22
11. ЕКСПЕРИМЕНТИ И УДИВЛЕНИЕ	24
12. ИЗУЧАВАНЕ И ОПАЗВАНЕ НА ПРИРОДАТА	26
13. ОБЩУВАНЕ С МЕДИИТЕ	28
14. ИМАТЕ НУЖДА ОТ ПОДКРЕПА?	32
АВТОРСКИ ПРАВА	34

1. ПРЕДГОВОР

Скъпи родители и скъпи настойници,

Вашето дете скоро тръгва на училище и започва специално време. Вие като родители можете да допринесете много за това детето Ви да е добре подготвено за започване на училище.

В тази брошура ще намерите идеи и предложения в тази насока, които можете да приложите лесно и без много усилия. Идеите предлагат много възможности да подпомогнете детето си, за които Вие може би не сте предполагали, че такъв опит е важен за започване на училище.

Кои идеи искате да изпробвате с детето си?

На Вас и детето Ви желая весели преживявания и интересно време до започване на училището и приятно училищно време.

Арлин Хакал-Раш

Ръководител Общински интеграционен център

2. ДВИЖЕНИЕТО Е БАЗАТА ЗА УЧЕНЕТО

Движението помага при учене. Ако детето Ви се движи много и с удоволствие, то може да учи по-добре. Фините движения при писане също ще му се отдават по-добре. В ежедневието има много възможности за движение.

Идеи:

- Излезте с детето си навън в парка, в гората или на игрището. Там то може да бяга, да се катери, да играе на топка и още много неща. Хубави зелени площи или игрища ще намерите съвсем лесно с приложението Tal.App на Общинската фирма на Вупертал.

- В жилището детето Ви може да си играе с възглавници, дюшеци и други неща. Върху тях може чудесно да се прави гимнастика и да се скача.
- Детето Ви трябва да си играй колкото се може често с други деца.

- Карането на колело или тротинетка доставя удоволствие. Детето Ви така ще се упражнява да пази равновесие.

- Ходете на басейн с детето си. Добре е детето Ви да се забавлява във водата. На курс по плуване детето Ви може да се научи да плува.

www.wuppertal.de/tourismus-freizeit/baeder/

- Вие сте най-важният пример за детето си.
- Затова: Движете се и Вие повече!

Доверете се на способностите на детето си!
Чрез движението детето Ви ще научи какво
може и какво трябва да упражнява повече.

3. ТРЕНИРАЙТЕ РЪЦЕТЕ

За писането и майсторенето в училище децата имат нужда от сръчни ръце. Вие можете да насърчавате сръчността в ежедневието и при игра.

Идеи:

В кухнята

- Гответе заедно с детето си. Детето Ви може да реже зеленчуци, да меси тесто и да мие чинии. Това доставя удоволствие и подобрява сръчността.

Майсторене

- Оборудвайте специално място за майсторене с детето си. Там детето Ви може например да рисува, да играе с пластилин и да реже хартия. То може да работи с дърво и листа от гората.

STADT WUPPERTAL / ZUWANDERUNG UND INTEGRATION

Игри

- Много игри поощряват сръчността на пръстите. Например:
Пъзел, микадо, дървени кубчета, перли, игра с топчета, лего®

Внимавайте при рисуване детето Ви да държи правилно молива, независимо с коя ръка.

4. ДА СТАНЕ САМОСТОЯТЕЛНО

Детето Ви може ли вече да прави много неща само?
Тогава детето Ви ще се чувства по-сигурно в училище.
Самостоятелните деца учат по-добре и са по-самоуверени.

Затова непрекъснато си задавайте въпроса: С какво може да се справя детето ми само? При какво трябва да му помагам?

Идеи:

- Упражнявайте с детето си да се облича и съблича. Например обувки, якета и спортни екипи.
- Помислете заедно с детето си: Кои задачи иска да поеме детето Ви в къщи? То може например да сложи масата. Детето Ви изпълни ли задачата си? Тогава го похвалете.

- Детето Ви трябва да ходи само до тоалетна. То трябва само да си мие ръцете.

- Стягайте в началото заедно с детето си чантата за училище. С времето детето Ви трябва да може само да си стяга чантата.
- Покажете на детето си отрано пътя до училище. Огледайте заедно с детето си околността.

Началото на училището означава големи промени за цялото семейство. През първите седмици детето Ви може да е несигурно. Имайте търпение.

Казвайте му отново и отново:

‘ТИ ЩЕ СЕ СПРАВИШ’

STADT WUPPERTAL / ZUWANDERUNG UND INTEGRATION

5. ДА Е ЗАЕДНО С ДРУГИ ДЕЦА

За започването на училището е добре детето Ви да е заедно с други деца. Те играят, хранят се и рисуват. Те се карат и се сдобряват. Те лудуват и се успокояват.

Идеи:

- Водете редовно детето си в детската градина.
- Канете приятели и приятелки на детето си да играят заедно. Детето Ви трябва да ходи и на гости на други деца.
- Показвайте на децата социални игри. При тях детето Ви се учи да печели и губи. Учи се да спазва правилата.

- Спорт, танц и музика доставят повече удоволствие в група. Клубовете и музикалните училища имат много предложения за деца:

<https://www.wuppertal.de/tourismus-freizeit/vereine/sportvereine/sportvereine.php>

https://www.wuppertal.de/microsite/jugend_freizeit/jugendbildung/

- Участвайте в мероприятията за семейства. Станцията за природа и околна среда има предложения за деца и семейства.

www.stnu.de

6. ЗДРАВΟΣЛОВНИ ХРАНА И НАПИТКИ

Здравословните храна и напитки са важни.

Така детето Ви ще расте и учи добре. Някои хранителни продукти детето Ви трябва да яде често. Други хранителни продукти детето Ви трябва да яде рядко. Федералната централа за здравословна просвета предлага:

Децата трябва да ядат и пият повече:

- плодове, зеленчуци, картофи, макарони, ориз и хляб
- вода, чай без захар

Децата трябва да ядат с мярка:

- мляко, сирене, месо, салам, яйца, риба

Децата трябва да ядат малко:

- масло, олио, сметана, захарни изделия, соленки

Децата трябва да ядат и пият много рядко:

- Фаст фууд (пържени картофи, бургери, пица, . . .)

Идеи:

- Отделете време, за да се храните с детето си. Това време заедно е важно за семейството. Детето Ви ще научи много неща: Как да държа ножа и вилицата? Кога започвам да се храня? Кога може да стана от масата?
- Планирайте заедно какво искате да ядете. Вие например можете да предложите две ястия. Детето Ви може да си избере едно от тях.
- Пригответе храната си заедно с детето си. При това то ще научи много за хранителните продукти. При рязане детето Ви освен това се учи да борави сръчно с ръцете си.
- Оставете детето си да реши само колко иска да яде. Децата могат добре да преценят кога са сити. Доверете се на усета на детето си.
- Децата мислят положително за храната и напитките. Те обичат да изпробват. Предлагайте на детето си различна храна.
- Продуктите за деца често са нездравословни. Обръщайте внимание на данните за захар и мазнина на опаковката.
- Бъдете при пазаруване и хранене пример за детето си.

7. ЧЕТЕНЕ НА ГЛАС, РАЗКАЗВАНЕ И ИГРА С ЕЗИКА

Четенето на глас е важно! Детето Ви ще научи нови думи и изречения. Това ще му помогне да се научи да чете и пише. От книгите и историите детето Ви ще научи много за света. Затова четенето на глас и разказването трябва да са част от ежедневието на всяко семейство.

Идеи:

- Разглеждайте с детето си книжки с картинки. Говорете с него за картинките. Попитайте го например: Какво виждаш на картинката?
- Търсете думи, които се римуват. Например дом - сом.
- Попитайте детето си коя книга иска да му четете на глас.
- Четете увлекателно. Променяйте гласа си: Мечката може да говори с нисък глас и да ръмжи. Мишката може да шепти. Змията съска.
- Четете винаги по едно и също време. Например преди лягане. Наслаждавайте се на близостта с детето си.

STADT WUPPERTAL / ZUWANDERUNG UND INTEGRATION

Четящите родители са пример за децата си!

- Посещавайте библиотеката с детето.
- Играйте с езика по време на дълги пътувания с кола или с влак. Детето Ви може например да събира думи: Кои животни живеят във водата? Кои животни живеят във въздуха?
- Опишете едно животно и детето Ви трябва да го познае. Например: Познавам животно, което има дълъг хобот. Детето Ви също може да описва животни и Вие да ги отгатвате.
- Разкажете началото на една история. Нека детето Ви да познае коя история е това. Или оставете детето Ви да продължи да разказва.
- Играйте с детето си: “Виждам нещо, което ти не виждаш и то е синьо. Какво е това?” Детето Ви търси предмета.
- Показвайте на детето си навън букви, шрифт и символи. Детето Ви може да открива номера на коли, табели, логота или имена.

8. ДА ГОВОРИ НЯКОЛКО ЕЗИКА

Много деца в Германия израстват с няколко езика. Тези различни езици са от голяма полза за обществото ни.

Вие говорите в къщи (често) друг език освен немски?

Тогава поощрявайте детето си във Вашия семеен език! Защото:

Вашето дете може да научи Вашия семеен език и немски.

Важно е детето Ви да говори двата езика в ежедневието.

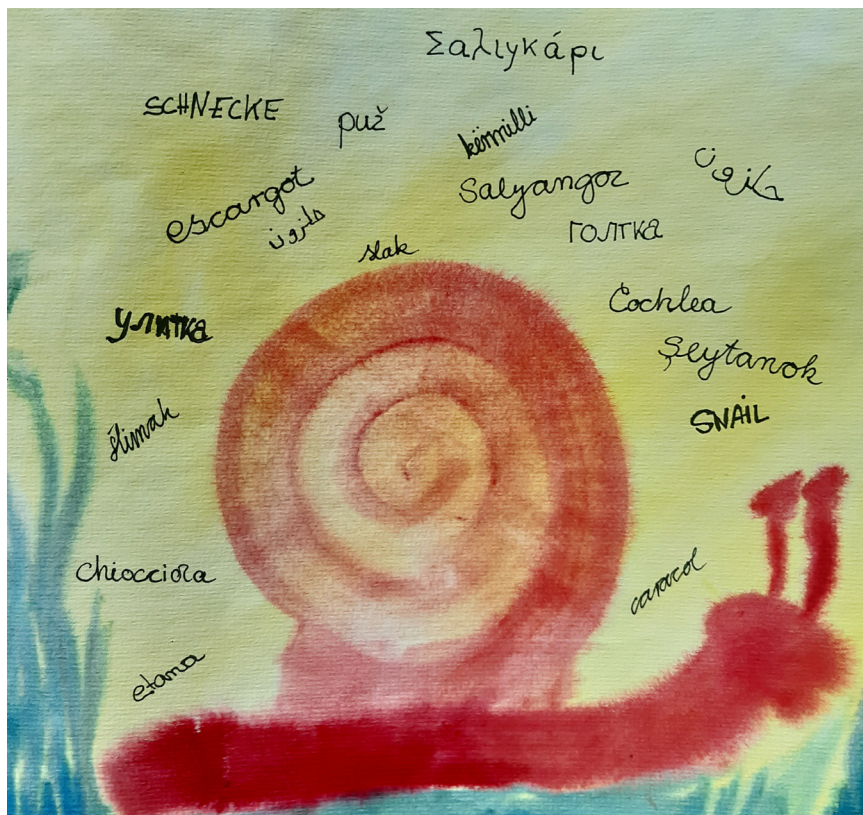
Идеи:

- Вие сте най-важният пример за детето си. И при езика. Говорете много с детето си. Колкото повече думи използва детето Ви, толкова по-добре ще може да разбира света.
- Подкрепяйте интереса на детето си към семейния език: Разказвайте на детето си истории, говорете с него в рими. Пейте заедно песни от Вашето детство.
- Книги и радиопиеси на Вашия език можете да заемете безплатно в библиотеката.

www.wuppertal.de/kultur-bildung/stadtbibliothek/

Попитайте при записването в училище дали има учебни часове по Вашия семеен език (учебни часове по езика по произход).

Консултация за учебни часове на езика по произход ще намерите тук:

Град Вупертал — Общински интеграционен център

Marianne.Kolb@stadt.wuppertal.de

Телефон: 0202/563 4668

STADT WUPPERTAL / ZUWANDERUNG UND INTEGRATION

9. МУЗИКА, ИГРА СЪС ЗВУЦИ

Децата обичат музика. Те танцуват веднага щом чуят музика. Те изпробват всичко, което издава шум или звуци. Музиката помага на детето Ви в развитието му. Който пее, се учи по-лесно да говори. Който танцува, може да се движи по-добре. Заедно с другите деца музиката доставя още повече удоволствие.

Идеи:

- Пейте с детето си. Разучавайте детски рими с него.
- Празнувате ли празници? Пейте традиционни песни за тях.
- Тенджерите, чашите и плотът на масата звучат чудесно!

Оставете детето си да изпробва звуци. Дори и ако понякога това е натоварващо за Вас.

- Майсторете с детето си собствени инструменти. Напълнете например стари кутии и чаши с копчета или ориз.
- Обръщайте внимание заедно с детето си на звуците в ежедневието. Какво чувате в природата? Какво на улицата? Какво в къщи?
- Слушайте с детето си различна музика. Например детски песнички, поп музика или класическа музика.

- Музикалните и танцови училища предлагат курсове за деца. При спортните клубове също има курсове по танци.

Например мук: <https://www.wuppertal.de/bergische-musikschule>

10. ОТКРИЙТЕ МАТЕМАТИКА В ЕЖЕДНЕВИЕТО

Математиката е навсякъде. В ежедневието ще намерите числа, форми и мерки. Можете да въодушевите за това детето си с игри.

Идеи:

- Бройте заедно с детето си. Например: Парченцата плод в чинията, топчетата за игра в чашата или бутилките в касата.
- Търсете с детето си числа. Например: Номера на къщи, номера на коли или етикети.
- Играйте на карти с числа, домино или зарове.
- Насочете вниманието на детето си към часовото време. Покажете му голямата и малката стрелка както и цифрите.
- Казвайте на детето си колко е часът. Например когато отивате в детската градина или когато детето си ляга.
- Говорете с детето си за дните от седмицата. Разкажете на детето си какво възнамерявате да правите заедно на кой ден от седмицата.

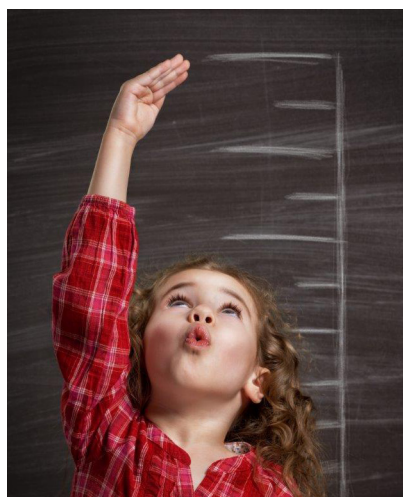

- Включете детето си в кухнята. Оставете го да мери или тегли брашно и захар с мензурата.

- Изискайте от детето си да сравнява неща. Например: Намери най-дългата пръчка. Намери най-високата къща. Намери най-малкия домат.
- Накарайте детето си да търси предмети по големина, цветове и форми. Какво е кръгло? Какво има три ъгъла? Какво има четири ъгъла?
- Играйте с детето си в пясъчника. Накарайте детето си да пълни пясък и вода в различни по големина кофи.

11. ЕКСПЕРИМЕНТИ И УДИВЛЕНИЕ

Децата са любопитни. Те искат да открият и разберат света. Вие можете да помогнете на детето си за това. Природните науки се срещат в къщи и навън.

Идеи:

В къщи

- Печете заедно сладкиш. Изберете рецепта с тесто с мая. Покажете на детето си маята преди печене. Наблюдавайте заедно какво се случва с маята.
- Напълнете вода в голяма стъклена купа. Нека детето Ви сложи различни неща във водата. Например монети, камъни, топчета за игра, парчета дърво или кубчета лед. Наблюдавайте с детето си: Какво плува върху водата? Какво потъва?
- Постройте кула от дървени кубчета или кутии. Оставете детето си да изпробва: Как да построя висока кула без тя да падне?

- Упражнявайте с детето си как да използва технически уреди. Например прахосмукачката или музикалната уредба.
- Развалена ли е прахосмукачката? След това потърсете причината заедно с детето си. Пълна ли е торбата за боклук? Запушена ли е тръбата?

Навън

- Направете с детето си хвърчило. Пуснете го заедно да лети. Наблюдавайте: Как трябва да движа хвърчилото за да лети? Каква роля играе вятърът?
- Има ли поток близо до Вас? Постройте бент с детето си. Оставете го да наблюдава какво се случва. С какво може да се построи добър бент? Преминава ли още вода през бента? Защо?

В библиотеката ще намерите много книги, радиопиеси и филми по темата експерименти в ежедневието.

Има и подходящи телевизионни предавания. Например:

Следните предавания по немската телевизия: *Sendung mit der Maus*, *Löwenzahn*, *Wissen macht Ah!*, *Checker Tobi*.

Университетът за младежи предлага курсове за това.

www.junioruni-wuppertal.de

Защо не можеш да се клатиш сам?

12. ИЗУЧАВАНЕ И ОПАЗВАНЕ НА ПРИРОДАТА

Правете с детето си излети в парка или в гората. При това детето Ви може да се запознае с природата.

Тези излети ще помогнат на детето Ви да се отнася внимателно към животните и околната среда. Така детето Ви ще се научи все повече да респектира околната среда.

Идеи:

- В природата можете да откриете много неща. Излезте на разходка с детето си. Покажете му дървета, цветя и животни.
- Говорете с детето за годишните времена. Как се променя природата през пролетта или есента?
- Изберете с детето си едно дърво. Разглеждайте дървото през няколко седмици: Какво се променя? Какво се случва с листата? Има ли плодове на дървото? Как се усеща кората?
- Дайте възможност на детето си да поеме отговорност. То може да се грижи за някое растение в къщи.
- Разграничавайте с детето си ядливи и неядливи растения. Посадете латинка например. Наблюдавайте с детето си как расте латинката. По-късно можете да оберете латинката. Тя е подходяща например за супи и върху филия хляб.

- На излет в зоологическата градина детето Ви може да се запознае с различни животни, да ги храни и гали.

<http://www.jugendfarm-wuppertal.de>

- Покажете на детето си откъде идват млякото и яйцата. Посетете заедно селски двор или поляна с крави.
- Тренирайте с детето си внимателно отношение към природата. Покажете му как може да намали отпадъците. Вземете например чанта когато пазарувате.
- Обяснете му, че не трябва да хвърля отпадъци сред природата. Мястото на боклука е в кошчето за боклук.
- Опазване на околната среда можете да упражнявате и в къщи. Например: Обсъдете с детето си: Кой отпадък в кой контейнер се изхвърля? Обяснете му, че няма неограничено количество вода. Спирайте водата когато си миете зъбите.

STADT WUPPERTAL / ZUWANDERUNG UND INTEGRATION

13. ОБЩУВАНЕ С МЕДИИТЕ

Днес децата израстват с много медии. Например компютър, смартфон и таблет. Те смятат, че е страхотно какви неща могат да правят с тях. Придружавайте детето си когато използва тези медии. Телевизия и смартфон трябва да се редуват с други игри и движение.

Идеи:

- В предучилищна възраст децата обичат да гледат кратки филми по телевизията. Изберете с детето си кратък филм. За целта можете да използвате например www.flimmo.de. Внимавайте за коя възраст е разрешен филмът. Често това се крие зад съкращението "FSK".
- Гледайте филма заедно с детето си. Говорете с него за съдържанието. Искате ли детето Ви да нарисова картина за филма? Така може да преработи съдържанието.
- Определете колко време детето Ви може да използва медиите. Можете заедно да настроите времето с часовник за варене на яйца. Детето Ви не трябва да гледа телевизия повече от 30 минути на ден.
- Радиопиеси, аудио книги и детски песнички детето Ви може да слуша само. Вие обаче трябва да сте наблизо. Вие трябва да знаете какво слуша детето Ви в момента. Можете да заемете радиопиеси от библиотеката.
- Детето Ви има въпрос? Тогава заедно потърсете отговора. За целта може да помогне търсачка за деца, например www.fragfinn.de.

- На конзола или смартфона детето Ви може да играе игри. За целта изключете интернета на уреда. Внимавайте играта да е разрешена за възрастовата група на детето Ви. Останете при детето си. Спрете играта ако детето Ви стане неспокойно.
- Оставете детето си да прави само снимки и видеа. Детето Ви по-късно може да разказва по снимките какво е преживяло. Така споменът оживява.

Тези съвети можете да прочетете подробно в интернет:

www.schau-hin.info

Повече указания например на:

www.klick-tipps.net

www.klicksafe.de

Търсачки за деца:

www.blinde-kuh.de

www.fragfinn.de

По темата телевизия:

www.kinderfilmwelt.de

www.flimmo.de

www.tivi.de

www.checkeins.de

www.kika.de

14. ИМАТЕ НУЖДА ОТ ПОДКРЕПА?

тук ще намерите помощ ако Вие или Вашето дете имате специални нужди или въпроси:

Schulische Beratung für neu zugewanderte Familien (Училищна консултация за имигрирали скоро семейства)

Град Вупертал — Общински интеграционен център

Mauerstr.12, 42285 Wuppertal

Телефон: 0202 563 4555

schule.intergration.204@stadt.wuppertal.de

Schulpsychologische Beratung (208.32) (Училищно-психологична консултация)

Friedrich-Ebert-Str. 27, 42103 Wuppertal

Телефон: 0202 563 6990

schulpsychologische.beratung@stadt.wuppertal.de

Schulamt für die Stadt Wuppertal - Inklusionsbüro (Училищна служба на град Вупертал - Бюро за включване)

Friedrich-Ebert-Str. 18, 42103 Wuppertal

Гудрун Кепке-Леберт

Телефон: 0202 563-2927

Gudrun.Keppke-Lebert@stadt.wuppertal.de

Начални училища във Вупертал

<https://www.wuppertal.de/kultur-bildung/schule/anmeldungen/schulen-anmeldetermine.php>

**Cura gGmbH Interdisziplinäre
Frühförder- und Beratungsstelle
(Интердисциплинарно
консултативно бюро за ранно
подпомагане)**

Friedrich-Engels-Allee 430-432

42283 Wuppertal

Тел.: 0202 . 265 465 - 0

Факс: 0202 . 265 465-19

[http://www.cura-wuppertal.de/
cura_kontakt.html](http://www.cura-wuppertal.de/cura_kontakt.html)

**Autismus-Ambulanz
und Beratungsstelle
(Аутизъм - амбулатория и
консултативно бюро)**

Wuppertal gGmbH,

Friedrich-Engels-Allee 432

42283 Wuppertal

Тел.: 0202 /74 79 58-30

Факс: 0202/74 7958-21
info@autismusambulanz.de

Familienberatung Wuppertal (Семейна консултация Вупертал)

Beratung für Kinder, Jugendliche und Eltern
(Консултация за деца, младежи и родители)

Friedrich-Ebert-Str. 27

42103 Wuppertal

Тел.: 0202 – 563 6644

Beratung.fuer.kinder.jugendliche.eltern@stadt.wuppertal.de

<https://www.wuppertal.de/vv/oe/208.31.php>

Wuppertaler Kindertafel (Трапеза за деца Вупертал)

http://www.wuppertaler-tafel.de/fileadmin/pdf/flyer_kt2012_Screen.pdf

Kinderschutzbund Wuppertal (Асоциация за защита на децата Вупертал)

<https://kinderschutzbund-wuppertal.de/aktuelles/>

KinderTal

<https://www.kindertal.de/>

АВТОРСКИ ПРАВА

Заглавна страница:

Предна страница: Юлия Ферер-Вилхез

Задна страница: pixabay license

Съдържание:

Страница 5:	pixabay licence
Страница 6:	© PantherMedia / Monkeybusiness Images © PantherMedia / Monkeybusiness Images
Страница 7:	© PantherMedia / anatols
Страница 8:	pixabay licence
Страница 9:	© PantherMedia / EdZbarzhvetsky pixabay license
Страница 10:	© PantherMedia / StephanieFrey © PantherMedia / JCB Prod
Страница 11:	© PantherMediat / luninastock
Страница 12:	© PantherMedia / gpoinstudio
Страница 13:	© PantherMedia / natochka
Страница 14:	© PantherMedia / Monkeybusiness Images
Страница 15:	© PantherMedia / creatista
Страница 16:	© PantherMedia / Arne Trautmann
Страница 17:	© PantherMedia / londondeposit
Страница 19:	© privat Heike Waltenberg
Страница 20:	© PantherMedia / Dmyrto_Z
Страница 21:	© PantherMedia / Craig Robinson
Страница 22:	© PantherMedia / Katy Spichal
Страница 23:	© PantherMedia / Wolfgang Steiner © PantherMedia / choreograph
Страница 24:	© PantherMedia / natochka © PantherMedia / pathastings
Страница 25:	© PantherMedia / BestPhotoStudio
Страница 27:	© PantherMedia / Xalanx
Страница 29:	© PantherMedia / Wong Sze Fei
Страница 30:	© PantherMedia / Xalanx

